

Heinolan kaupunki

Viite: Lausuntopyyntö 24.02.2026

Asia: Etu-Jyrängön asemakaavan muutosehdotus, Heinola

Heinolan kaupunki on laatimassa asemakaavan muutosta Etu-Jyrängön alueelle. Suunnittelualue sijaitsee Lahdentien eteläpuolella noin kilometrin päässä Heinolan keskustasta ja sen pinta-ala on noin 29 hehtaaria. Alue on pientalovaltaista asuinalueita. Asemakaavan muutos koskee Jyrängön (20.) kaupunginosan kortteleita (tai osia kortteleista) 2, 3, 4, 6, 7, 10, 21, 22, 24, 27, 82 sekä katu- ja puistoalueita. Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on tarkistaa, täydentää, yhtenäistää ja ajanmukaistaa asemakaavamääräykset siltä osin, kun ne eivät ohjaa alueen rakentamista riittävällä tarkkuudella tai poikkeavat alueen nykyisestä käytöstä ja tavoitteista. Tavoitteena on myös turhien rajoitteiden purkaminen ja toiminnoiltaan sekoittuneen alueiden käytön ja lisärakentamisen mahdollistaminen.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo antaa 15.1.2026 päivätystä kaavaselostuksesta ja -ehdotuksesta pyydettyä lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Viitaten annettuun lausuntoon 15.11.2024: Suunnittelualueen muinaisjäännettiedot ovat vanhentuneet. Suunnittelualue on pääosin kuitenkin rakennettua, ja sen maaperä isoin osin entuudestaan myllättyä. Mahdollisuudet sille, että alueella olisi säilynyt muinaismuistolain (295/1963) suojaamia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita suojelua edellyttäviä kohteita, ovat hyvin pienet. Lisäksi uutta rakentamista/muuttuvaa maankäyttöä ei kaavasuunnitelman mukaan ole juurikaan tulossa kaava-alueen rakentamattomille osille. Edellä esitetyn perusteella museo katsoo, ettei tarvetta muinaisjäännösten selvittämiseksi ole.

Suunnittelualueella sijaitsee kaksi suojelua edellyttävää kohdetta, jotka tulee huomioida kaavahankkeessa: historiallisen ajan rajamerkki (mj-rekisterin suojelustatus: *muu kulttuuriperintökohde*, tunnus *Jyrängönkatu* 1000042644) ja kaavakartalle jo merkitty maakellari (ei merkintää muinaisjäännörekisterissä). Ehdotusvaiheen kaava-aineistossa (kartta ja selostus 15.1.2026) on museon aiemmassa lausunnossaan edellyttämät merkinnät huomioitu oikein.

Museolla ei ole asiakohdan kaavahankkeesta muuta huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelualue kuuluu osittain Jyrängönkosken maakunnallisesti merkittävään rakennetun kulttuuriympäristön alueeseen (MARY 2024) sekä paikallisesti merkittävään Jyrängönkosken kulttuuriympäristön alueeseen. Alueelta on laadittu asemakaavatyön taustaselvitykseksi rakennetun kulttuuriympäristön inventointi, Etu-Jyrängön rakennetun kulttuuriympäristön inventointi (Selvitystyö Ahola 2021). Selvityksessä on luotu kaava-alueelta aluekuvaukset ympäristön eri osa-alueista, sekä selvitetty Jyrängön kaupunginosan historiaa. Arvokkaita aluekokonaisuuksia on selvityksen mukaan Jyrängön ranta, Vanha Jyrängö ja Koskensaarentie. Jokaisella edellä mainituista alueista sijaitsee merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteita (Selvitystyö Ahola 2021).

Museo toistaa asemakaavaluonnoksesta 16.12.2024 antamassa lausunnossaan (5071/10.02.01.00/2024) esittämänsä huomion siitä, mikäli kaavassa muuna kulttuuriympäristökohteena esitetty kellari on käytössä, on s-merkinnän sijaan suositeltavaa käyttää rakennuksille tarkoitettua sr-merkintää, esim. sr-2.

Forskullan vierasmajan viereisen saunan on luonnosvaiheen lausunnon vaatimusten mukaisesti varustettu sr-suojelumerkinnällä.

Museolla ei ole muuta huomautettavaa asemakaavaehdotukseen.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

arkeologi Kimmo Kyllönen

rakennustutkija Sanni Hujanen

Tiedoksi: Museovirasto, Lupa- ja valvontavirasto